

Motion till riksdagen 2005/06:U365

av **Christina Axelsson m.fl. (s)**

Demokrati och bistånd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av demokratiska inslag i biståndspolitiken.

Motivering

Ledare för FN:s medlemsstater har skrivit under de åtta millenniemålen, utrota fattigdom och svält, utbildning för alla 2015, uppnå jämställdhet, minskad barnadödlighet, förbättra mödrahälsan, stoppa spridning av hiv/aids, säkra en miljövänlig och hållbar utveckling och bilda ett globalt partnerskap för utveckling.

UNDP har i en rapport visat att målen kan nås, men samtidigt är statistiken skrämmande tydlig på att utvecklingen sedan 1990 inte alls är tillräcklig. Om dagens trend fortsätter kommer Afrika söder om Sahara inte att ha halverat fattigdomen förrän 2147. Rapporten slår också fast att de rika länderna inte uppfyllt sin del av avtalet. Den pekar på att biståndet behöver höjas dramatiskt, handelssystemet bli mer rättvist och de höga skulderna många fattiga länder lider av måste skrivas ner till en hållbar nivå.

Det övergripande målet kan uttryckas som en rättvis och hållbar global utveckling. För att bidra till att nå ditåt måste alla delar av svensk politik dra åt samma håll. Vi vill att Sverige i alla internationella sammanhang ska arbeta för öppna och rättvisa handelsregler som ökar fattiga länders möjligheter att delta i världshandeln på lika villkor. Två perspektiv ska genomsyra politiken: rättighetsperspektiv och de fattigas perspektiv. För att uppnå detta bör vi satsa mer på kooperativa företagsformer.

Det unika med den kooperativa företagsformen är att varje medlem har en röst oavsett insatt kapital och att den är öppen för alla. Ett kooperativt företags/förenings främsta drivkraft är medlemsnytta, dvs. att tillgodose medlemmarnas ekonomiska, sociala eller kulturella behov.

Medlemmarna har möjlighet att påverka och ha inflytande över de beslut som tas inom organisationen och kan även påverka hur organisationen förhål-

Fel! Okänt namn på

ler sig till omvärlden. Kooperativa föreningar och organisationer skapar arbetstillfällen och inkomster runt om i världen. Kooperativ verksamhet bidrar till en livskraftig demokratisk kultur och till den demokratiska utvecklingen av samhället i stort.

En kooperativ förening lever av ett genuint engagemang. Människorna måste själva ta ansvar för och äga sin egen utveckling. Historiskt finner man mängder av bevis för att kooperativ samverkan ökat medlemmarnas inkomster, minskat deras risker och stärkt dem i deras aktiva medborgarskap i samhället. Vår egen kooperativa historia ger belägg för detta.

Fattigdom handlar om mer än avsaknad av pengar, fattigdom innebär avsaknad av möjligheter, makt och säkerhet.

Avsaknad av möjligheter innebär att man inte har tillräcklig tillgång till mat, inkomst, utbildning, bostad eller social service. Avsaknad av egen jord och lagstiftad äganderätt, låg produktivitet på grund av dålig tillgång till vatten, krediter, insatsvaror och kunskap orsakar otillräcklig inkomst på landsbygden.

Avsaknad av makt innebär svårigheter att göra sin röst hörd, förnedring, utnyttjande från ekonomiska och politiska makthavare. Fattiga människors möjligheter att agera som fria individer och att delta i beslutsprocesser som påverkar deras liv är ofta mycket begränsade. De fattigas förmåga att organisera sig och rätt att agera tillsammans är några av de fattigas viktigaste tillgångar.

Avsaknad av säkerhet innebär att fattiga inte kan skydda sig från maktmissbruk, missväxt, naturkatastrofer, arbetslöshet, sjukdomar etc. Många fattiga hushåll har inte råd att ta risker och göra långsiktigt lönsamma investeringar eftersom det ofta inte finns försäkringar eller andra trygghetssystem.

Globalisering har skapat nya valmöjligheter och har medfört att en gemensam värdegrund som demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet kan växa sig stark. Möjligheterna att förändra maktförhållanden till de fattigas fördel har förstärkts. Samtliga regioner i syd har ett högre Human Development Index idag jämfört med 1970. Medellivslängden har ökat drastiskt i utvecklingsländerna. BNP per capita har höjts generellt men hastigheten har varierat. Dock har BNP-nivån i Latinamerika och Afrika söder om Sahara stagnerat under 1990-talet.

Men avreglering av kapital och handel har många gånger också lett till ökade klyftor mellan länder och ökade klyftor inom länder mellan fattiga och rika. Stora inhemska klyftor hämmar samhällsutvecklingen och skapar otrygghet och våld.

Idag lever ca 1,2 miljarder människor i extrem fattigdom, dvs. de har en inkomst under en dollar om dagen. Trots FN:s millenniemål har antalet extremt fattiga i världen ökat. Fattigdom är dessutom i hög grad kopplat till kön, merparten av de fattiga är kvinnor. En rad ekonomiska, politiska och sociala faktorer orsakar fattigdom och tenderar att förstärka varandra i en nedåtgående spiral.

USA och EU fortsätter i stor utsträckning att skydda sina egna marknader och sin produktion medan utvecklingsländerna tvingas öppna sina marknader.

Fel! Okänt namn på

FN:s allmänna deklARATION om de mänskliga rättigheterna baseras på principen om allas lika rättigheter och värde. Den ökade förståelsen för att fattigdom också inkluderar brist på möjligheter och trygghet har satt fokus på respekten för mänskliga rättigheter som en utgångspunkt för ett lands utveckling. Demokrati är starkt förknippad med utveckling. Demokrati behövs för att minska världens fattigdom. Demokrati och bistånd hör ihop.

Stockholm den 30 september 2005

Christina Axelsson (s)

Laila Bjurling (s)

Helene Petersson (s)

Anne Ludvigsson (s)

Marianne Carlström (s)

Hillevi Larsson (s)